

Toets Master Criminologie: Methoden en Technieken van Criminologisch onderzoek

1. Volgens de 19^e eeuwse criminoloog Lombroso zijn criminelen herkenbaar aan hun fysieke kenmerken: diepliggende ogen, doorlopende wenkbrauwen en brede kaak. Wat is volgens het kritisch rationalisme nodig om de theorie van Lombroso onderuit te halen?

- a) Een aselechte steekproef van criminelen waarvan de meesten niet voldoen aan deze fysieke kenmerken.
- b) Een aselechte steekproef waarin gemiddeld genomen niet aan deze fysieke kenmerken wordt voldaan.
- c) Een aselechte steekproef waarin één crimineel deze fysieke kenmerken niet bezit.
- d) De observatie van één crimineel zonder deze fysieke kenmerken.

2. Voor een onderzoek naar impulsiviteit bij geweldsplegers ontwikkelt een onderzoeker een vragenlijst waarmee de mate van impulsiviteit kan worden gemeten.¹ Twee beoordelaars scoren de mate van impulsief gedrag bij een groot aantal geweldsplegers. De onderzoeker is benieuwd naar de betrouwbaarheid van haar vragenlijst en vindt een intraclass correlatiecoëfficiënt van 0,85 en een cronbach's alpha van 0,35. Dit betekent dat haar vragenlijst:

- a) Een goede test-hertest betrouwbaarheid heeft en een slechte interne consistentie.
- b) Een goede interbeoordelaarsbetrouwbaarheid heeft en een slechte test-hertest betrouwbaarheid.
- c) Een goede interne consistentie heeft en een slechte interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.
- d) Een goede interbeoordelaarsbetrouwbaarheid heeft en een slechte interne consistentie.

3. Levenslooponderzoeker Van den Berg is geïnteresseerd in de levenslopen van zedendelinquenten. Zij wil de criminele carrières van veroordeelde zedendelinquenten bekijken. Van welk bestand kan zij het best gebruikmaken?

- a) HerkenningsDienst Systeem (HKS)
- b) Communicatie OM-parket Administratiesysteem (COMPAS)
- c) Justitiële Documentatie (JD)
- d) Sociaal Statistisch Bestand (SSB)

4. Hoe komen daders in de georganiseerde misdaad terecht? Onderzoekers analyseerden de criminele carrières van 854 daders die werden veroordeeld voor een delict in de georganiseerde misdaad. Zij maakten hiervoor gebruik van informatie uit de Monitor Georganiseerde Misdad. De onderzoekers deelden de 854 daders van georganiseerde misdaad in vier groepen in op basis van eerder gepleegde criminele feiten voor de georganiseerde misdaad: een kleine groep *vroege starters* (11 procent), een groep *doorstromers* die zowel tijdens hun jeugd als op volwassen leeftijd delicten pleegt (30 procent), een grote groep *volwassen starters* (40 procent) en daders *zonder eerdere justitiecontacten* (19 procent). Een groot deel van de verdachten, bijna zestig procent, komt dus pas later in het leven voor het eerst in aanraking met justitie. Bovenstaand onderzoek kan omschreven worden als:

- a) Longitudinaal, verklarend en op macroniveau.
- b) Longitudinaal, beschrijvend en op microniveau.
- c) Longitudinaal, verklarend en op microniveau.
- d) Longitudinaal, beschrijvend en op macroniveau.

¹ De in dit tentamen gebruikte teksten en beschrijvingen van onderzoeksprojecten zijn veelal fictief of aangepast.

5. Een voordeel van unobtrusive meten is dat:

- a) Je geen rekening hoeft te houden met ethische bezwaren.
- b) Je causale relaties valide kunt aantonen.
- c) Je kunt voldoen aan de regels binnen een informed consent.
- d) Respondenten zich waarschijnlijk natuurlijk zullen gedragen.

6. Een gevangenisdirecteur is benieuwd hoeveel gedetineerden in zijn instelling weleens middelen in bezit hebben gehad die binnen de gevangensmuren verboden zijn. Om hierachter te komen, vraagt hij aan 200 gedetineerden om buiten zijn zicht met een dobbelsteen te gooien. Hij vraagt de gedetineerden vervolgens eerlijk antwoord te geven op zijn vraag of zij weleens verboden middelen in bezit hebben gehad binnen de muren als zij 1, 2 of 3 gooien. Als zij 4, 5 of 6 gooien, vraagt hij hen altijd *ja* te antwoorden. 175 geweldsplegers antwoorden met *ja*. Wat is de beste schatting van het percentage geweldsplegers dat weleens verboden middelen in bezit heeft gehad binnen de muren?

- a) 25%
- b) 38%
- c) 75%
- d) 88%

7. Een zedendelinquent wordt veroordeeld en hem wordt - naast gevangenisstaf - een verplichte interventie opgelegd. Hij zal een groepstherapie moeten volgen. Na de eerste sessie in de groep blijkt echter dat de cognitieve vaardigheden van de man niet voldoende zijn om verdere deelname aan de groepssessies zinvol te laten zijn. De man zelf voelt zich ook niet thuis in de groep; hij wil de therapie wel voortzetten maar dan op individuele basis. De uitvoerende instantie twijfelt; moeten zij deze man verplichten deel te blijven nemen aan de groepssessies, of kunnen zij hem beter een individuele therapie op maat geven? De reden van twijfel is dat twee verschillende What Works beginselen hier op gespannen voet staan. Welke zijn dit?

- a) Behandelmodaliteit en behoeftenbeginsel.
- b) Professionaliteitsbeginsel en responsiviteitsbeginsel.
- c) Behoeftenbeginsel en programma-integriteit.
- d) Responsiviteitsbeginsel en programma-integriteit.

8. In opdracht van het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam voert een onderzoeksbureau een onderzoek uit naar de veiligheidsgevoelens onder inwoners van Amsterdam. Om een representatief beeld te krijgen van de totale populatie, selecteren zij 5% van alle mannen en 5% van alle vrouwen die in Amsterdam woonachtig zijn. Deze steekproeftrekking is een voorbeeld van:

- a) Een clustersteekproef en een random steekproef.
- b) Een clustersteekproef en een systematische steekproef.
- c) Een proportionele gestratificeerde steekproef.
- d) Een disproportionele gestratificeerde steekproef.

9. Jongeren zorgen voor veel overlast op een plein in Leiden; ze maken veel lawaai en laten bierblikjes achter. De burgemeester pakt deze overlast aan door een Mosquito te plaatsen. Dit is een kastje dat een piep met een hoge frequentie uitzendt die alleen te horen is voor jongeren tot 25 jaar. Het bereik van het kastje is ongeveer 20 meter. Bewoners van Leiden zijn niet erg tevreden en vinden dat het probleem van de hangjongeren op deze manier niet effectief wordt aangepakt. Waar vrezen zij voor?

- a) Verplaatsingseffect
- b) Hawthorne effect
- c) Vloereffect
- d) Placebo-effect

10. Bij welk type steekproeftrekking ligt het voor de hand gebruik te maken van multileveltechnieken om de gegevens te analyseren?

- a) Random steekproef
- b) Systematische steekproef
- c) Clustersteekproef
- d) Sneeuwbalsteekproef

11. Forensisch rechercheurs moeten elk jaar een cursus spoorzoeken volgen om hun technieken bij te houden en te verbeteren. Omdat de cursus erg duur is, wil de korpschef weten of de cursus ook effectief is in het verbeteren van de vaardigheden van de forensisch rechercheurs. De korpschef laat een voor- en een nameting uitvoeren waarin de forensisch rechercheurs op een geënceneerde plaats delict moeten zoeken naar sporen. Dertig forensisch rechercheurs worden at random ingedeeld in een experimentele groep die de cursus spoorzoeken volgt en een controlegroep die de cursus niet volgt, maar alleen de voor- en nameting voltooit. Onderstaande tabel laat de resultaten zien. Naar aanleiding van deze resultaten concludeert de korpschef dat de cursus niet effectief is. Waarom is deze conclusie niet juist?

	Experimentele groep	Controlegroep
Aantal gevonden sporen tijdens de voormeting	17	16
Aantal gevonden sporen tijdens de nameting	18	18

- a) Er kan sprake zijn van een selectie-effect.
- b) Er kan sprake zijn van regressie naar het gemiddelde.
- c) Er kan sprake zijn van een vloereffect.
- d) Er kan sprake zijn van een plafondeffect.

12. De politie Amsterdam wil graag weten hoeveel zwervers in Amsterdam verblijven. Welke techniek kan het best worden gebruikt voor het schatten van de omvang van de populatie zwervers in Amsterdam?

- a) Capture-recapture (capture-recapture)
- b) Multi-levelmethode
- c) Log-ranktoets
- d) Regressie-analyse

13. Als respondenten worden bevraagd over slachtofferschap in een bepaalde periode in het verleden dan is het mogelijk dat zij bepaalde gebeurtenissen verkeerd in de tijd plaatsen. Onder welke naam is dit fenomeen bekend?

- a) Nabijheidsfout
- b) Telescoping
- c) Verplaatsingseffect
- d) John Henry effect

14. Onderzoeker De Boer volgt een groep van 20 jeugdige daders nadat zij vrijkomen uit een gesloten jeugdinstituut. Hij bekijkt of en wanneer zij recidiveren en voert vervolgens een overlevingsduuranalyse uit. Onderstaande tabel geeft de bevindingen voor elk jaar weer. Wat is de cumulatieve overlevingskans na jaar 5?

jaar	gebeurtenis
1	-
2	5 recidive
3	1 recidive, 2 censuur
4	2 censuur
5	2 recidive

- a) 0,36
- b) 0,50
- c) 0,56
- d) 0,75

15. Drie dactyloscopisten (vingerafdrukdeskundigen) van het Nederlands Forensisch Instituut bepalen onafhankelijk van elkaar in welke mate vingerafdruksporen die zijn gevonden op een plaats delict overeenkomen met de vingerafdruk van verdachten. De mate waarin het spoor en de afdruk met elkaar overeenkomen, wordt uitgedrukt in een percentage. Met welke maat kan de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid tussen de dactyloscopisten in kaart worden gebracht?

- a) Crohen's kappa
- b) Proportie overeenstemming
- c) Intraclass correlatiecoëfficiënt
- d) Pearson product-moment correlatiecoëfficiënt

16. Welke van onderstaande methoden is *niet* bedoeld om sociaal wenselijke antwoorden tegen te gaan?

- a) Het oprekken van de antwoordschaal, zodat de respondent niet het gevoel heeft dat hij of zij extreem scoort.
- b) Respondenten zelf de antwoorden op gevoelige vragen laten intypen.
- c) Randomized response.
- d) Uitputtende antwoordcategorieën gebruiken.

17. Als respondenten gevraagd wordt naar slachtofferschap in een bepaalde periode in het verleden dan is het mogelijk dat zij last hebben van telescoping. Welke methode kan worden gebruikt om telescoping tegen te gaan?

- a) De randomized response methode
- b) De capture-recapture methode
- c) Het gebruik van een levensloopkalender
- d) CAPI

18. Onderzoeker Verbruggen en onderzoeker Van Onna doen onderzoek naar de relatie tussen opvoeding, werk en criminaliteit. Volgens Verbruggen hebben jongeren met een slechte opvoeding een grotere kans om in de criminaliteit verzeild te raken, maar kan het hebben van werk ervoor zorgen dat zij op het goede pad blijven. Volgens Van Onna plegen jongeren inderdaad vaker criminaliteit als zij geen werk hebben. Daarnaast zorgt volgens Van Onna het criminele gedrag er ook voor dat het vinden van werk lastiger is voor deze jongeren.

Wat is waar met betrekking tot de variabele werk?

- a) Verbruggen duidt op werk als suppressor variabele, Van Onna duidt op werk als reciproke variabele.
- b) Verbruggen duidt op werk als variabele met multipele oorzaken, Van Onna duidt op werk als reciproke variabele.
- c) Verbruggen duidt op werk als suppressor variabele, Van Onna duidt op werk als variabele met multipele oorzaken.
- d) Verbruggen duidt op werk als reciproke variabele, Van Onna duidt op werk als suppressor variabele.

Toets Master Criminologie: Inleiding Criminologie

1. Bekijk onderstaande uitspraken die betrekking hebben op de relativiteit van het misdaadbegrip:

I. De relativiteit van het misdaadbegrip heeft tot gevolg dat het wetenschappelijke object van de criminoloog tot op zekere hoogte tijd- en plaatsgebonden is.

II. De relativiteit van het misdaadbegrip bemoeilijkt het doen van internationaal- vergelijkende criminologische onderzoeken.

Welk van onderstaande antwoorden is juist?

- a) Bewering I en II zijn juist.
- b) Bewering I is juist, bewering II is onjuist.
- c) Bewering I is onjuist, bewering II is juist.
- d) Bewering I en II zijn onjuist.

2. Bij welke school binnen de criminologie past de volgende uitspraak het beste: "Eens een dief, altijd een dief"

- a) De Italiaanse antropologieschool
- b) De klassieke school
- c) De socialistische criminologie
- d) De Franse milieuschool

3. De politiestatistiek is geen geschikt instrument om uitspraken te doen over:

- a) de spreiding van criminaliteit over het land
- b) de ontwikkeling van criminaliteit in de tijd
- c) de omvang van criminaliteit
- d) het aantal gehoorde verdachten

4. De slachtofferenquêtes kennen een aantal beperkingen. Welke hoort daar niet bij?

- a) Respondenten kunnen situaties waarvan zij zich slachtoffer voelen ten onrechte kwalificeren als delict
- b) Respondenten hebben de algemene neiging om te denken dat delicten korter geleden hebben plaatsgevonden dan ze werkelijk hebben plaatsgevonden
- c) Respondenten hebben de algemene neiging om vragen niet naar waarheid te beantwoorden omdat ze zich schamen
- d) Respondenten kunnen weinig zeggen over delicten waarvan ze niet weten dat ze er slachtoffer van zijn geworden

5. Om verschillende redenen formuleert het ministerie van veiligheid en justitie strafrechtelijk beleid. Welke reden behoort hier niet toe?

- a) Ten behoeve van een efficiënte verdeling van overheids gelden
- b) Om de effectiviteit van de criminaliteitsbestrijding te vergroten
- c) Om rechters zwaardere straffen te laten opleggen
- d) Om de rechtsbescherming van verdachten te waarborgen

6. Om verschillende redenen heeft het weinig zin een directe vergelijking te maken van de niveaus van het ophelderingspercentage tussen landen. Welke reden behoort hier niet toe?

- a) Het ophelderingspercentage in een land is sterk afhankelijk van externe factoren zoals aangiftebereidheid van slachtoffers.
- b) Beleidsmatige en juridische kenmerken van het strafrechtelijk systeem in een land beïnvloeden het ophelderingspercentage.
- c) De criteria voor wanneer een delict als opgehelderd geldt en de registratie daarvan verschillen per land.
- d) De aard en omvang van de criminaliteit in landen verschilt sterk.

7. Als erfelijkheid een belangrijkere rol speelt dan opvoeding bij het ontstaan van criminaliteit, welke van de volgende stellingen gaat dan op als we spreken over kinderen die in eenzelfde gezin zijn opgevoed?

- a) Adoptiebroers lijken qua crimineel gedrag meer op elkaar dan echte broers
- b) Een-eiige tweelingen lijken qua crimineel gedrag meer op elkaar dan twee-eiige tweelingen
- c) Een-eiige tweelingen lijken qua crimineel gedrag minder op elkaar dan twee-eiige tweelingen
- d) Geen van deze stellingen is juist

8. Bij welke theorie past het volgende citaat?

‘Een persoon zal in meer of mindere mate crimineel gedrag ontwikkelen afhankelijk van de frequentie, de duur, de belangrijkheid en intensiteit van de contacten met personen van een bepaalde criminele groep.’

- a) Differentiële associatietheorie van Sutherland
- b) Leren door cognitie van Rotter
- c) Delinquente subcultuur van Cohen
- d) Klassieke conditionering

9. Bestudeer het schema van de anomie-theorie van Merton:
Welke begrippen moeten er op de plaats van de cijfers staan?

	Legitieme middelen accepteren	Legitieme middelen afwijzen
Culturele doelen accepteren	1	2
Culturele doelen afwijzen	3	4

- a) 1) Terugtrekking, 2) Conformiteit, 3) Vernieuwing, 4) Ritualisme
- b) 1) Conformiteit, 2) Vernieuwing, 3) Ritualisme, 4) Terugtrekking
- c) 1) Vernieuwing, 2) Ritualisme, 3) Terugtrekking, 4) Conformiteit
- d) 1) Ritualisme, 2) Terugtrekking, 3) Conformiteit, 4) Vernieuwing

10. Uit de bindingentheorie van Hirschi blijkt dat de mate van binding met de omgeving bepalend is voor het ontstaan van crimineel gedrag. Wat verstaat Hirschi in deze context onder involvement?

- a) De mate waarin iemand rekening houdt met de wensen en de verwachtingen van anderen.
- b) De mate waarin men materieel en emotioneel heeft geïnvesteerd in de conventionele samenleving.
- c) Gebondenheid door hobby's die je van de straat houden.
- d) De mate waarin de morele waarde van conventionele normen wordt aanvaard.

11. Welke van onderstaande typen criminaliteitspreventie is geen voorbeeld van een primaire preventiemaatregel:

- a) het verrichten van werkzaamheden in het kader van een HALT-afdoening
- b) lessen in het basisonderwijs over het tegengaan van spijbelen
- c) voorlichtingsmateriaal van de politie over het voorkomen van fietsendiefstal
- d) weerbaarheidstrainingen voor meisjes ter voorkoming van seksuele intimidatie

12. Na een diefstal van veertig laptops uit het Initium gebouw van de VU (waar de faculteit der Rechtsgeleerdheid is gevestigd) werd het volgende bord bij de achteringang van het Initium geplaatst. 'Deze lift stopt tussen 17.00 en 9.00 niet op de begane grond. Zo werken wij aan de veiligheid van dit gebouw!'

Van welk soort preventie is de maatregel vermeld op het bord een voorbeeld?

- a) Secundaire situationele preventie
- b) Secundaire dader gerichte preventie
- c) Tertiaire dadergerichte preventie
- d) Tertiaire situationele preventie

13. Bestudeer onderstaande beweringen

I. De absolute straftheorie speelt in op de gedachte dat straffen een rol kunnen spelen bij het resocialiseren van delinquenten.

II. Relatieve straftheorieën willen menselijke fouten in de toekomst voorkomen.

Welk van de onderstaande antwoorden is juist?

- a) Bewering I en II zijn onjuist.
- b) Bewering I is juist, bewering II is onjuist.
- c) Bewering I en II zijn juist
- d) Bewering I is onjuist, bewering II is juist

14. Ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel (Art. 36 Sr.) is gestoeld op de gedachte dat misdadig niet lonend mag zijn, en is een voorbeeld van een:

- a) hoofdstraf
- b) bijkomende straf
- c) geldboete
- d) maatregel

15. Hoe kan het fenomeen van 'herhaald slachtofferschap' worden verklaard?

- a) Door het verhoogd risico na eerdere victimisatie
- b) Door de structurele risicokenmerken van slachtoffers
- c) Door allebei deze verklaringen
- d) Door geen van beide verklaringen

16. In Nederland is de rechtspositie van de slachtoffers in het strafproces de afgelopen twintig jaar geleidelijk aan verbeterd.

Welke verbetering hoort hier (nog) niet bij?

- a) De mogelijkheid voor slachtoffers om de strafrechter te adviseren over de straftoemeting
- b) De mogelijkheid voor slachtoffers om de strafrechter te informeren over de gevolgen die het misdrijf voor hen heeft gehad
- c) De mogelijkheid voor slachtoffers om op de hoogte gehouden te worden van het verloop van de strafprocedure
- d) De mogelijkheid voor slachtoffers tot het krijgen van schadevergoeding van de dader binnen het strafproces

17. Welke categorie misdaad behoort tot de 'internationale misdrijven'?

- a) Mensenhandel
- b) Terrorisme
- c) Oorlogsmisdrijven
- d) Wapenhandel

18. Bestudeer onderstaande stellingen die betrekking hebben op witteboorden- en organisatiecriminaliteit:

I Onder witteboordencriminaliteit (white collar crime) worden delicten verstaan die worden gepleegd door maatschappelijk in hoog aanzien staande personen tijdens de uitoefening van hun beroep.

II Onder organisatiecriminaliteit wordt verstaan: "de misdrijven die individueel of groepsgewijs door leden van een gerespecteerde en bonafide organisatie worden gepleegd met het oog op persoonlijke verrijking."

Welke van onderstaande antwoorden is juist?

- a) Bewering I en II zijn juist
- b) Bewering I is juist, bewering II is onjuist
- c) Bewering I is onjuist, bewering II is juist
- d) Bewering I en II zijn onjuist

Toets Master Criminologie: Beginselen strafrecht

1. Welke stelling is juist ten aanzien van artikel 282 Sr?

- a) Dit artikel bevat geen bestanddelen.
- b) Dit artikel bevat slechts één bestanddeel.
- c) Dit artikel bevat een element.
- d) Dit artikel bevat bestanddelen maar geen element(en).

2. Rolf staat met zijn vrienden in een druk café een biertje te drinken. Plotseling komt Sjaak binnen. Hij richt een pistool, dat doorgeladen is, op de barman en roept: 'Ik maak je af!' Omstanders grijpen in en proberen Sjaak te overmeesteren. Sjaak weet de trekker van zijn pistool echter nog net over te halen. In plaats van de barman wordt Rolf geraakt door de kogel, met ernstig letsel als gevolg. Sjaak vindt het vreselijk dat hij Rolf heeft verwond. Is hier ten aanzien van het veroorzaken van zwaar lichamelijk letsel sprake van bewuste culpa of voorwaardelijk opzet?

- a) Bewuste culpa, want Sjaak wilde niet dat Rolf zou worden geraakt.
- b) Bewuste culpa, want de kans dat een ander dan het beoogde slachtoffer zou worden geraakt is naar ervaringsregels aanmerkelijk te noemen.
- c) Voorwaardelijk opzet, want het is roekeloos om in een café te schieten.
- d) Voorwaardelijk opzet, want Sjaak heeft het flinke risico dat omstanders geraakt zouden worden voor lief genomen.

3. Roderick-Jan breekt in het holst van de nacht ongemerkt in bij een studentenhuis van een rivaliserend dispuut. Aldaar steekt hij bij wijze van studentengrap hun dispuutsvaandel in brand. In het huis liggen 10 studenten te slapen. Gewekt door het rookalarm ontvluchten zij het pand. Het pand brandt grotendeels af. Later blijkt dat een van de studenten in zijn slaap bedwelmd is geraakt door de rook en daarna in de vlammen is omgekomen. De officier van justitie vervolgt Roderick-Jan op basis van art. 157 aanhef en sub 3 Sr. Tijdens het onderzoek ter terechtzitting voert de raadvrouw van Roderick-Jan het volgende verweer: 'Mijn cliënt heeft natuurlijk nooit de bedoeling gehad om met zijn studentikoze actie iemand te doden. Aangezien brandstichting een opzetdelict is, moet mijn cliënt worden vrijgesproken'. Heeft dit verweer kans van slagen?

- a) Nee, want de dood is een geobjectiveerd delictsbestanddeel.
- b) Nee, Roderick-Jan heeft voorwaardelijk opzet op de dood gehad.
- c) Ja, want opzet is een bestanddeel van de delictsomschrijving.
- d) Ja, het ontbreken van het opzet neemt de wederrechtelijkheid weg.

4. Jolanda staat in de rij bij de bakker. Als een oud vrouwtje wil voordringen, zegt Jolanda daar iets van. Het vrouwtje geeft Jolanda vervolgens een klap met haar tasje tegen de arm van Jolanda en vlucht de bakkerszaak uit. Jolanda wordt witheet van woede. Ze gaat achter het vrouwtje aan met een flinke haal slaat ze het vrouwtje tegen de grond. Als gevolg daarvan breekt het vrouwtje haar heup. Jolanda wordt vervolgd wegens zware mishandeling (art. 302 Sr). Zij beroept zich tijdens de zitting op noodweer. Heeft dit verweer kans van slagen?

- a) Ja. Jolanda verdedigde zich immers tegen een wederrechtelijke aanranding.
- b) Ja. Jolanda handelde immers als gevolg van een hevige gemoedsbeweging.
- c) Nee. Jolanda verdedigde zich tegen een aanval die al was afgelopen.
- d) Nee. Jolanda verdedigde zich tegen een niet-wederrechtelijke aanranding.

5. Johnnie gaat rond Oud en Nieuw op bezoek bij zijn oom Alfred. Vlak voordat hij vertrekt vraagt zijn vader hem een busje poedersuiker mee te nemen. Johnnie neemt het busje mee. Als hij wil aanbellen bij oom Alfred wordt hij aangehouden door de politie. Na onderzoek blijkt dat in het busje geen poedersuiker zat, maar cocaïne. Johnnie wordt vervolgd voor het niet-opzettelijk afleveren en/of aanwezig hebben van cocaïne (art. 2 onder B en C jo. 10 lid 1 onder a Opiumwet). Op welke strafuitsluitingsgrond zal Johnnie zich met kans op succes kunnen beroepen?

- a) ontbreken van de materiële wederrechtelijkheid;
- b) psychische overmacht;
- c) AVAS vanwege rechtsdwaling;
- d) AVAS vanwege feitelijke dwaling.

6. Tommy heeft een langlopende ruzie met Pieter. Hij besluit Pieter om het leven te brengen en stopt daartoe een groot keukenmes in zijn binnenzak. Hij gaat naar de woning van Pieter toe en wacht aan de overkant van de straat tot Pieter naar buiten komt. Op een gegeven moment doet Pieter de deur open. Hij loopt haastig uit zijn woning en rent naar een bushalte, waar hij nog net op tijd in de bus kan stappen. Wat is juist?

- a) Tommy heeft een poging tot moord (art. 289 Sr) gepleegd; hij gaf uitvoering aan zijn plan door bij het huis van Pieter te gaan wachten.
- b) Tommy heeft geen poging tot moord gepleegd, want het mes was niet zichtbaar.
- c) Tommy heeft een voorbereiding van moord gepleegd; het mes was immers bestemd om Pieter mee neer te steken.
- d) Tommy heeft geen voorbereiding van moord gepleegd, want hij had het mes niet in zijn hand.

7. Karel lokt Lex uit Sander een pak slaag te geven. Karel stelt Lex daarbij een flinke som geld in het vooruitzicht. Nadat Lex Sander eerst een flinke aframmeling heeft gegeven, pakt Lex zijn pistool en schiet Sander neer. Sander overlijdt ter plekke aan de gevolgen van de pistoolschoten. Aan welke strafbare feiten heeft Karel respectievelijk Lex zich (onder andere) schuldig gemaakt?

- a) Lex aan eenvoudige mishandeling, de dood ten gevolge hebbend (art. 300 lid 3 Sr); Karel aan poging tot uitlokking van eenvoudige mishandeling (art. 300 lid 1 Sr).
- b) Lex aan eenvoudige mishandeling, de dood ten gevolge hebbend; Karel aan uitlokking van eenvoudige mishandeling, de dood ten gevolge hebbend.
- c) Lex aan doodslag (art. 287 Sr); Karel aan uitlokking van eenvoudige mishandeling.
- d) Lex aan doodslag; Karel aan poging tot uitlokking van eenvoudige mishandeling.

8. Guus vraagt Marco om samen met hem een kledingwinkel te bestellen. Marco doet graag mee. Het plan is dat ze de winkel ingaan, daar zoveel mogelijk dure merkkleding bij elkaar pakken, in de auto stappen en wegrijden. Samen rijden ze in de auto van Marco naar de winkel. Daar aangekomen besluit Marco dat hij het niet aandurft om de winkel in te gaan. Hij blijft daarom in de auto zitten. Als Guus terugkomt met een arm vol kleding, start hij de motor en samen rijden ze weg. Aan welk strafbaar feit heeft Guus zich onder andere schuldig gemaakt?

- a) Doen plegen van diefstal
- b) Uitlokking van diefstal
- c) Medeplichtigheid aan diefstal
- d) Medeplegen van diefstal

9. Opsporingsambtenaar Van Riessen loopt 's nachts langs een studentenhuus waarin een houseparty aan de gang is. De hoeveelheid geluid ligt ver boven hetgeen 's nachts is toegestaan en hij besluit daarom onmiddellijk een einde te maken aan de herrie en de organisator van het feest aan te houden wegens burengerucht (art. 431 Sr). Hij neemt de verdachte mee naar het politiebureau voor een verhoor. Om 2.00 uur 's nachts komen ze daar aan. Wat is juist?

- a) De aanhouding is onrechtmatig, omdat burengerucht geen feit is waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. De verdachte mocht dus ook niet worden opgehouden voor onderzoek.
- b) De aanhouding is onrechtmatig, omdat het optreden van de (hulp)officier van justitie kon worden afgewacht. De verdachte mocht dus ook niet worden opgehouden voor onderzoek.
- c) De aanhouding is rechtmatig. De verdachte kan worden opgehouden voor onderzoek tot 8.00 uur.
- d) De aanhouding is rechtmatig. De verdachte kan worden opgehouden voor onderzoek tot 15.00 uur.

10. Een surveillerende politieagent krijgt de melding binnen dat een mank lopende man met zwart haar, een zware snor en een rood petje zojuist een fles sterke drank uit een slijterij heeft gestolen (art. 310 Sr). Vrijwel direct hierna ziet hij, in de buurt van de slijterij, een man die aan het opgegeven signalement voldoet. Hij houdt de man aan en fouilleert hem. De fles drank vindt hij echter niet. Wat is juist?

- a) De aanhouding is onrechtmatig, omdat de man niet als verdachte had mogen worden aangemerkt.
- b) De aanhouding is onrechtmatig, omdat de komst van een (hulp)officier van justitie had moeten worden afgewacht.
- c) De fouillering is onrechtmatig, omdat de man de gestolen fles drank niet bij zich had.
- d) De fouillering is rechtmatig geweest.

11. Wat is een verschil tussen de transactie en de strafbeschikking?

- a) Een transactie is een daad van vervolging; een strafbeschikking voorkomt vervolging.
- b) Een strafbeschikking is mogelijk bij zwaardere delicten dan een transactie.
- c) Een transactie kan door een opsporingsambtenaar worden aangeboden; een strafbeschikking niet.
- d) Tegen een transactie staat geen rechtsmiddel open; tegen een strafbeschikking wel.

12. José is gedagvaard wegens heling. Wanneer het onderzoek ter terechtzitting begint, ziet de voorzitter van de rechtbank dat zij niet is verschenen, hoewel de dagvaarding op de juiste manier aan haar is uitgereikt. De wel verschenen advocaat verklaart: 'Ik heb in het geheel niet met José gesproken over deze zaak, maar José en ik hebben vaker zaken met elkaar gedaan. Ik verzoek u dan ook mij de verdediging te laten voeren.' Wat is juist?

- a) De rechtbank is verplicht de advocaat in de gelegenheid te stellen de verdediging te voeren.
- b) De rechtbank moet het onderzoek ter terechtzitting schorsen om José in de gelegenheid te stellen haar eigen verdediging te voeren.
- c) De rechtbank kan de zaak bij verstek afdoen.
- d) De rechtbank kan José gijzelen als zij niet verschijnt tijdens het onderzoek ter terechtzitting.

13. Tim, een jongen van 11 jaar, steelt een fles cola en een zak chips uit de supermarkt. Een politieagent die toevallig aanwezig is in de supermarkt heeft het voorval gezien en loopt achter Tim aan. Wat is het gevolg van het feit dat Tim 11 jaar oud is?

- a) De politieagent heeft niet het recht om Tim aan te houden.
- b) De politieagent heeft niet het recht om Tim te verhoren.
- c) Tim heeft geen strafbaar feit gepleegd.
- d) De officier van justitie heeft niet het recht om Tim een dagvaarding sturen.

14. Kees staat bij de Amsterdamse rechtbank terecht wegens het verontreinigen van de bodem (art. 173a Sr). Hem wordt ten laste gelegd dat 'hij op of omstreeks 10 september 2013 te Amsterdam, opzettelijk asbest(vezels) in de bodem en/of lucht heeft gebracht, waardoor gevaar voor de openbare gezondheid en/of levensgevaar voor anderen te duchten was'. Ter terechtzitting komt vast te staan dat Kees de asbest in de bodem heeft gebracht ter uitvoering van een ambtelijk bevel (art. 43 lid 1 Sr). Tot welke einduitspraak moet de rechter komen?

- a) Nietigheid van de dagvaarding.
- b) Vrijspraak.
- c) OVAR wegens niet-kwalificeerbaarheid van het feit.
- d) OVAR wegens het ontbreken van wederrechtelijkheid.

15. Een politierechter laat de volgende zaak uitroepen. Er is echter niemand verschenen. Uit de akte van uitreiking blijkt dat de dagvaarding niet betekend is. Het valt de politierechter voorts op dat er een volstrekt verkeerde pleegdatum in de tenlastelegging staat. Welke einduitspraak moet de rechter doen?

- a) geen, want het onderzoek ter terechtzitting kan niet beginnen;
- b) nietigheid van de dagvaarding;
- c) vrijspraak;
- d) niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie

16. Esmeralda doet aangifte bij de politie. Zij verklaart dat Pierre heeft gedreigd haar te zullen verkrachten (art. 285 Sr). Een vriendin van Esmeralda was erbij en legt een belastende verklaring af bij de politie. Pierre ontkent Esmeralda te hebben bedreigd. De officier van justitie dagvaardt Pierre voor dit feit. Mag de rechter het feit bewezenverklaren?

- a) Ja, maar alleen als hij ervan overtuigd is dat Pierre het feit heeft begaan.
- b) Ja, maar alleen als Esmeralda of haar vriendin zelf opsporingsambtenaar is.
- c) Nee. Een bewezenverklaring zou uitsluitend op getuigenverklaringen zijn gebaseerd.
- d) Nee. De getuigenverklaringen zijn de-auditu-verklaringen en die mogen niet voor het bewijs worden gebruikt.

17. Simon is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van 21 maanden. Hij heeft geen voorarrest ondergaan. Na hoeveel maanden na de aanvang van de tenuitvoerlegging van de gevangenisstraf moet Simon in vrijheid worden gesteld?

- a) Na 12 maanden.
- b) Na 13 maanden.
- c) Na 14 maanden.
- d) Na 15 maanden.

18. Janneke is door de Rechtbank Amsterdam veroordeeld tot een geldboete van € 45 voor een winkeldiefstal (art. 310 Sr). Wat is juist?

- a) Janneke en de officier van justitie mogen beiden hoger beroep instellen.
- b) Janneke mag wel hoger beroep instellen, maar de officier van justitie niet.
- c) Janneke mag geen hoger beroep instellen, maar de officier van justitie wel.
- d) Janneke en de officier van justitie mogen beiden geen hoger beroep instellen.